

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

23. De causa indulgentiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

§ XXII.

De effectu indulgentiarum.

1. Per indulgentias datur remissio pœnæ non culpæ.
2. Concedi indulgentias sub triplici forma.

Effectus Indulgentiarum non est remissio mortalis culpæ, nec etiam pœnæ æternæ, quia hic effectus est proprius Sacramentorum, Baptismi & Pœnitentiæ; nec indulgentiæ dantur secundum jura, nisi contritis & confessis, *c. 1. b. tit. in Extravag. Clement. unica circa finem De reliquiis & venerat Sancti*. saltem in voto *Gloss. in d. 1. ad V. consuebitur*. Aded ut, si quando in formula concessionis significetur dari consequentibus indulgentias remissionem peccatorum quoad culpam & pœnam id intelligi debet ad diversis respectibus, quod scilicet datur remissio culpæ per contritionem & confessionem, à Deo scilicet, qui tamquam causa principalis culpam remittit, juxta illud *Esaia, Ego solus deleo iniquitates tuas per memetipsum*: pœnæ autem per indulgentias, non quidem eujuslibet, sed temporalis, quatenus in formula tuerit expressum, juxta id, quod dici solet, indulgentias tantum valere, quantum sonant, suppositâ scilicet justa causa & sufficienti dispositione in recipiente, ut patet ex *d. Extravag. Viginti*: ubi definitur, Pontificem posse virtute thesauri Ecclesiæ aut æqualem aut partialem pœnam pro peccatis debitam, remittere. Ideoque diligenter inspicere semper debet tenor formulæ seu litterarum quibus conceduntur.

2. Solent autem concedi sub triplici forma: primò, per dies vel annos: Secundo, per dimidiam, tertiam, quartam, aut quintam partem remissionis peccatorum: tertio, sub forma plenariæ, plenioris & plenissimæ, *c. Extravag. 1. hoc tit.* Et tum datur remissio totius pœnæ debitæ, quia hodie non est distinctio inter plenam, plenariam, plenariorem, & plenissimam indulgentiam: sicut nec ulla est differentia quoad relaxationem inter jubilæum & plenariam indulgentiam, licet in Jubilæo soleat dari facultas absolvendi à votis, casibus reservatis, eligendi Confessarium &c. quæ facultas non datur per quancunque plenariam indulgentiam.

Si igitur in litteris dicatur, *Concedimus in-*

dulgentias viginti annorum aut dierum, De pœnia injunctis, intelligitur de injunctis tantum, nisi Pontifex aliud declararet. Si verd in forma non fiat restrictio ad injunctas à Confessario, tum intelliguntur dari tam de injunctis, quam quæ rationabiliter injungi possent, & de pœnis purgatorii illis correspondentibus, *juxta communem doctrinam*: quia ubi neque jus neque ratio restringit, nec nos restringere debemus, *Gloss. in can. Consulisti 2. q. 5. per varia jura qua ibid. allegat.* Et ridiculum esset dari indulgentias centum & centum annorum si solum intelligerentur de injunctis, quandoquidem nemini unquam injungatur, tot annorum pœnitentia.

Concedere autem indulgentias unius anni aut unius diei est remittere tantam pœnam purgatorii, quæ est maxima, ut inquit August. *in can. Nullus De pœnis. Dist. 7.* quanta remitteretur per pœnam uno anno vel uno die factam Innoc. *in c. Qui autem b. 1.* Ideoque quando datur indulgentia centum annorum aut dierum absolute hæc restrictio ad injunctas vel injungendas, quamvis nonnulli per centum annos aut dies intelligant tot annos aut dies purgatorii, probabilius tamen videtur intelligi centum annos aut dies, quibus aliquis in hac vita, juxta Canones pœnitentiales pœnitere deberet, si tamdiu viveret, & per consequens tantum remitti de pœna purgatorii, quantum huic pœnitentiæ canonice responderet: quia iste modus dandi indulgentias ortum habet ex antiquo usu dandi indulgentias de injunctis, proindeque ita semper videtur intelligendum, licet non exprimatur. Et ex his patet, quid sit concedere indulgentiam dimidiæ vel tertiæ partis peccatorum.

§. XXIII.

De causa indulgentiarum.

1. Causa debet esse justa & rationabilis.
2. Causa requiritur non æquivalens, sed sufficiens.
3. Eaque spectantur tum ex opere, tum ex parte finis iuvanti.

1. **A**D validitatem indulgentiarum non sufficit potestas concedentis, sed & justa ac

ac rationabilis requiritur causa, quia, ut antè diximus, ex d. *Extravag. Vnigenitus* Pont. non dominus sed fidelis dispensator thesauri Ecclesie est constitutus, ac proinde non nisi ex justa & rationabili causa indulgentias concedere debet: alioquin non dispensaret, quam dissiparet. Hinc in c. *Cum ex eo h. t.* indulgentiæ indifferetè damnantur, & concessæ sine causa ulla sunt nullæ. Accedit, quòd, cum reatus pœnæ post culpæ remissionem relictus sit, iure divino Deo debitus, non possit summus Pontifex sine justa causa quemquam eximere ab obligatione Juris divini, ut patet in injusta dispensatione à voto & juramento, quæ ideo etiam est nulla.

Aliud dicendum de iis, quæ à mero jure humano dependent, uti absolvere à censuris & casibus reservatis, eligere confessarium, aliiſque similibus, quæ absque justa causa concessa subsistunt; licet taliter concedens peccet.

Et hinc fit, quòd licet indulgentia sine justa causa non valeat ad tollendam obligationem pœnæ Deo debitæ, valeat tamen ad tollendam obligationem peragendi pœnitentiam ex præcepto Confessarii injunctam, quia hæc est solum juris humani, super quo summus Pont. dispensare potest.

2. Non tamen requiritur causa æquivalens, quia sic indulgentia non esset remissio aut absolutio, sed commutatio: Ideoque sufficit, ut sit sufficiens. Et hæc sufficiens commensuranda est secundum quantitatem indulgentiarum ut scilicet major indulgentia majori causa indigeat, d. cap. *Cum ex eo. & Extravag. Vnigenitus*. Aded, ut, si causa indulgentiarum non sit omninò, sed tantum ex parte sufficiens, tum indulgentiæ valeant, secundum proportionem causæ, & non quoad partem, quæ causam excedit. Vide Navar. in *Comment. De indulgentiis Notab.* 15. Ratio vero est, quia sicut indulgentia sine ulla causa concessa tota est nulla, ut diximus, ita concessa ob causam non sufficientem non ex toto sed ex parte, erit nulla quoad partem, quæ causæ non correspondet, sed eam excedit; quia ut se habet totum ad totum; ita pars ad partem, l. *Qua De tota D. De rei vindicatio.*

3. Hinc sequitur non semper tantum valere indulgentias, quantum sonant, sed secundum

proportionem causæ. Spectatur autem causa indulgentiarum ex duplici capite: primò ex opere, quod Pont. requirit pro indulgentia, quale est jejunium, oratio, elemosina: secundò, ex parte finis intenti, qui debet esse bonum commune Ecclesie, veluti favor fidei, conservatio religionis, ejusdemque augmentatio, conversio infidelium; & quando finis est excellentior & magis necessarius Ecclesie, tantò cæteris parib' major potest dari indulgentia, licet opus, ob quod datur, sit leve, quia sufficit esse proportionatum ad finem consequendum. Hoc modo subinde vel solum reverentiam exhibendi alicui imagini datur magna indulgentia.

§. XXIV.

De requisitis ex parte volentium acquirere indulgentias.

1. 2. *Debent esse membra Ecclesie, contriti & confessi.*

3. *Opera præscripta per se adimplere,*

4. *Esse in statu gratiæ & absque peccato mortali,*

1. IN primis debent esse membra Ecclesie, quia talis Ecclesia suos thesauros non distribuit, can. *Nihil sic debet* 1. q. 3. can. *Si quis Catholica* xxii. q. 4. & cum deitur ex potestate clavium, quæ Baptismum præsupponit, videtur catechumenum non esse eorum participem antè susceptionem Baptismi.

2. Secundo, debent esse contriti & confessi, cap. 1. h. t. in *Extravag. Clement. unica circa finem De reliquiis & venerat. Sanctorum*. Ideoque semper in Bullis dicitur, *verè pœnitentibus & confessis*. Sufficit tamen confessio antea facta, si modo quis in statu gratiæ perseveraverit usque ad tempus indulgentiarum, Turrescra. in §. in *Levitic. 20 n. & sub can. Mensuram De pœnit. Dist. 1.*

3. Tertiò, subire debent, & quidem per se, nisi aliud exprimator, illa opera, quæ pro indulgentiarum consecutione præscribuntur: alioquin partem eorum tantum adimplens, neque totam indulgentiam, neque partem acquirat: quia neque relictum nempe pars relicti sub conditione, quaeritur, si pars dumtaxat, non etiam tota conditio impleatur, l. *Cuiusmodi D. De condit. & demonstrat.* Est autem confessio